

navne sig, bliver, jeg vil ikke sige et Slags Slave, men dog en Mand, der maa arbejde for Andre i en temmelig lang Narvælle. Det er just, for at man ikke skal lægge lignende Baand paa vore Medborgere, naar de komme andetsteds hen, at jeg vilde ønske, man lod denne Bestemmelse falde bort, da den dog vist ikke har nogen stor Betydning. Det er desuden et meget stort Spørgsmaal, om det ikke er Folk, som ikke have haft selvstændig Næring, der ere blevne Gjenstand for Fattigforsørgelse, maaske endog i meget større Grad end de, der have haft selvstændig Næring. Man skulde næsten tro, at det, naar en Mand arbejdede for en Anden, der saa at sige skummede Bløden af hans Virksomhed, snarere kunde tænkes, at han blev forarmet, end naar han selv har hele Udbyttet af sit Arbejde. Jeg nævner dette kun, fordi det ærede Medlem fra Thisted syntes at ville løfte det op til at være noget særdeles Fortjenstligt, at der fandtes den Art Bestemmelser i Loven. — Det forekommer mig, at man burde reformere Loven af 29de December 1857 i en ganske anden Retning. Efter min Mening kunde man nu f. Ex. meget godt afskaffe hele dette Borgerstab og Næringsbevis undtagen med Hensyn til enkelte Erhverv, med hvis Udvøelse Politiet skal have Tilsyn, saaledes at man altsaa ogsaa dermed blev fri for de Afgifter, der fordres i saa Henseende. Det forekommer mig, at de Krav, der stilles, paa en Maade ere begrundede i, at man har betalt for at have visse Rettigheder i Kjøbstæderne; derfor maa Staten ogsaa sørge for, at man har nogen Indtægt af de erhvervede Rettigheder. Dette vilde jo falde bort, naar vi borttog den Bestemmelse, at der skal betales for Næringsbevis og Borgerstab, og at de overhovedet skulle have. — Dernæst forekommer det mig, at Forbrugsforeningerne maa holdes fri for ethvert Tryk, som ikke skal ligge paa den enkelte Mand med Hensyn til hans Anstæffelser af det, han selv behøver. Jeg vil tillade mig i saa Henseende at stille fornuftigt Endringsforslag, men i hvert Fald forekommer det mig, at hvis denne Sag bliver Gjenstand for et Udvalgs Behandling, maa det være en Fordring, man maa stille til det, at det søger at tilveiebringe en saadan Fortolkning eller Definition af, hvad en Forbrugsforening er, at den ikke kan komme i det tvetydige Forhold, som er tildeelt den ved Lovens § 2. Jeg vilde altsaa ønske en saadan Udvikling af den nævnte Lov, at Næringen her i Landet ikke fik noget andet Baand end dem, som vare nødvendige til Alles Vel i det Almenes Interesse; det vilde efter min Mening være den rigtige Udvikling af, hvad der er tilfaldt os ved Grundlovens § 83. — Naar jeg stemmer for Lovforslagets Overgang til anden Behandling, er det altsaa, fordi jeg antager, at det kan undergives en saadan Behandling, at be-

rettigede Krav, hvis der virkelig findes saadanne, som kunne tilfredsstilles, maa ske Fyldest; thi jeg ønsker lige saa godt som Nogen, at mine Medborgere i Kjøbstæderne skulle have det lige saa godt som de paa Landet. Der er i saa Henseende aldeles ikke den mindste Grund af Animoitet eller Rigegybdighed overfor deres Vel, men jeg tror kun, at vi maa se at komme bort fra den nye Synsmaade, som er kommen til Udvæ i den lovgivende Forsamling, og blive i det gamle Spor i Overensstemmelse med den Lov, som er givet i Henhold til den ældre Grundlov.

Minestad: Skjøndt jeg ingenlunde, saaledes som den ærede foregaaende Raler (Winther), vil erklære mig for en absolut Modstander af dette Lovudkast, kan jeg dog ikke negte, at det heller ikke for mig har været en Glæde at se det fremkomme, og naar jeg, som jeg strax skal sige, væsentlig vil stemme for det, er det mig egentlig ikke noget Behageligt; thi ganske vist betegner dette Lovudkast ikke den Udvillingsgang, som man havde tænkt sig og ventet sig, og havde Grund til at vente, dengang Næringsloven blev givet. Da Næringsloven blev vedtagen, tænkte man sig den vistnok som en Overgangslov, som en Overgang til en friere, fyldigere Udførelse af Bestemmelsen i Grundlovens § 88. Men naar det ærede Medlem, som sidst talte, har sat dette Lovudkast i Forbindelse med, hvad man kaldte Reaktionen og Grundloven af 1866, tror jeg rigtignok, at han er i meget høj Grad paa Vildspor, thi ligesom det er vittetligt og erindres af Enhver, at der blandt dem, der i sin Tid stærkest bekæmpede Næringsloven og stærkest holdt paa en langt mere begrænset Frihed, fandtes Mænd her i Thinget, der netop hørte til Venstre, saaledes er det Alle vittetligt, at der i den Kommission, hvis Arbejder væsentlig have ligget til Grund for dette Udcast, findes Mænd, der høre til Venstre, og som ogsaa have ment at burde gaa ind paa saadanne Modifikationer i Næringsloven, som dem, der her foreligge. Men som sagt nogen heldig eller naturlig Udvillingsgang er det ganske vist ikke, og faster jeg særlig Blikket paa den Bestemmelse, som er Hovedbestemmelsen af dem, der ere blevne tilbage, nemlig den i § 12, som gaar ud paa at have Bevillingsmyndigheden med Hensyn til Afstandsbestemmelserne i Næringsloven saa betegner den jo ganske sikkert en Udvikling, som er ganske modsat den, som Næringsloven selv antyder. Thi det var jo vistnok dengang Meningen, at disse Afstandsbestemmelser, dette Løbelte, som man har kaldt det (Brix: Mavebælte) — ja, man har ogsaa kaldt det Mavebælte — som i sig selv er vanskeligt at forsvare, som i sig selv indeholder noget Unaturligt, kun skulde være en Overgang, og at navnlig den